

Vastaus Minna Kuuselan ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden käytöstä luopumisesta

VD/5561/00.02.00.03/2020

TeA/HW/HB/SN/LS/JT

Minna Kuusela sekä 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Glyfosaattien käyttö aiheuttaa pölyttäjien määrän radikaalia vähenemistä. Pölyttäjäkato on monessa tutkimuksessa todettu yhdeksi tämän hetken isoimmista ongelmista. Kaikista maailman kasveista 90 % ja viljelykasveista 75 % tarvitsee eläimiä pölyttyäkseen. Pölyttäjähönteisten kato merkitsee suoraan ruuan vähenemistä. Glyfosaatit myös kertyvät kotieläinten ja ihmisten elimistöön ollen suoraan ja välillisesti vaikuttamassa monen sairauden syntyyn.

Glyfosaatti on Suomen suosituin rikkakasvien torjunta-aine, jota käytetään noin 850 tonnia vuodessa. Vantaan kaupunki käyttää sitä myös valitettavasti edelleen esimerkiksi liikenneviheralueilla, myös kevyen liikenteen väylillä, joita käyttävät ihmiset ja lemmikkieläimet, sekä jättiukonputken torjumisessa. Kaupungeissa glyfosaatin käyttöä voidaan kuitenkin korvata mekaanisilla sekä termisillä menetelmillä. Termisiä menetelmiä ovat muun muassa liekitys, kuuma vesi, höyry ja kuuma ilma. On tiedossa, että jotkut menetelmät ovat glyfosaattia hintavampia, mutta tekniikat ja aineet kehittyvät koko ajan. Vantaan kaupungin on tässä huolestuttavassa tilanteessa tehtävä myös uudelleen tarkistuksia aiempiin vertailuihin, ja selvítettävä uusia mahdollisuuksia.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki luopuu kokonaan glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden käytöstä ja siirtyy käyttämään kaikessa rikkakasvien torjunnassa mekaanisia ja termisiä menetelmiä, sekä ympäristöystävällisempiä valmisteita.”

Kaupunginvaltuusto 15.6.2020 § 24

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupungissa on noin 1600 kilometriä katuja ja väyliä sekä noin 860 hehtaaria puistoja. Katujen varsilla on ns. katuvihreää ja puistoissa paljon hoidettavaa viherpinta-alaa.

Koko Suomen mittakaavassa taajamaviheralueilla käytettävä glyfosaatin määrä on prosentin luokkaa glyfosaatin vuotuisesta kokonaiskäytöstä. Vantaan viheralueilla torjunta-aineita käytetään vain vähän ja niiden käyttöä pyritään myös koko ajan vähentämään. Rikkaruohottumisen torjunta aloitetaan jo viheralueita suunniteltaessa ja rakennettaessa käyttämällä hyvin menestyviä kasvilajikkeita, terveitä taimimateriaaleja ja rikkaruohottomia sekä kuorikatteellisia kasvualustoja. Kunnossapitovaiheessa puistoissa olevista pensas- ja perennaryhmistä rikkaruohot kitketään pääosin käsin, ja nurmialueilta rikkaruohoja ei torjuta ollenkaan. Kasvitauteja tai –tuholaisia ei viheralueilla torjuta.

Katuviheralueilla torjunta-aineita kuitenkin joudutaan jonkin verran käyttämään, koska rikkakasvikasvustot peittävät usein näkyvyyttä risteys- ja suojatiealueilla ja vaikeuttavat katuviheralueiden roskienkeruuta ja muuta kunnossa- ja puhtaanapitoa. Lisäksi osa kevyenliikenteen väylillä kulkijoista kokee heinittyviltä kiveysalueilta jalkoihin tai lemmikkieläinten turkkiin mahdollisesti

tarttuvat punkit haitallisina, jopa pelottavina. Katuviheralueiden kiveysten rikkaruohontorjuntaa ei voida korvata kitkemällä, koska kiveysten käsin kitkeminen on erittäin kallista, tehotonta (rikkakasvit lähtevät uudelleen kasvuun jopa muutamassa päivässä) ja sisältää merkittäviä työturvallisuusriskejä (liikenne ja pakokaasut).

Puistoalueilla glyfosaattipohjaisia torjunta-aineita käytetään vain jättiukonputken torjuntaan. Jättiukonputki on haitallinen vieraslaji, joka aiheuttaa vakavia allergisia ihoreaktioita. Tällä hetkellä torjunta-aineet ovat ainoa toimiva menetelmä jättiukonputken torjunnassa. Torjunnan lopettamisen katsotaan johtavan tämän vieraslajin hallitsemattomaan leviämiseen.

Vaihtoehtoiset torjunta-aineet, esimerkiksi etikka- ja pelargonihapot, ovat osoittautuneet glyfosaattia tehottomimmiksi kasvinsuojeluaineiksi kaupunkiympäristössä. Lisäksi näiden aineiden tietyt myrkkypitoisuudet voivat olla glyfosaattia voimakkaampia. Vaihtoehtoisia torjuntamenetelmiä, kuten kuumavesikäsitteilyä tai liekittämistä voitaisiin soveltaa joillekin alueille, mutta nämä menetelmät ovat kalliita, eivätkä ne toimenpiteinä sovellu alueille, joissa voi toimenpiteiden aikana olla muuta liikennettä ja/tai ihmisiä. Lisäksi esimerkiksi kuumavesikäsitteily joudutaan tekemään useaan kertaan kasvukauden aikana. Vaihtoehtoisten menetelmien hinta muodostuu helposti noin kymmenkertaiseksi glyfosaattitoimiin verrattuna. Tämä tarkoittaisi Vantaan viherkunnossapidolle yli puolen miljoonan euron vuotuista lisärahoitustarvetta. Glyfosaatin käytöstä luopuminen tarkoittaisi samalla katuviheralueiden kunnossapitokustannusten suhteetonta, arviolta jopa 50 %:n nousua.

Kaiken lisäksi, jättiukonputken torjuntaan vaihtoehtoiset menetelmät eivät valitettavasti sovellu, koska kasvustojen polttaminen saa juurakot haaromaan ja kasvustot todennäköisesti leviäisivät entistä suuremmalle alueelle. Juurakoiden poistaminen ei ole tehokas torjuntamenetelmä, koska jättiukonputki lähtee uuteen kasvuun pienestäkin maahan jääneestä juurenpalasta ja kaivuutyö parantaa maassa jo olevan siemenpankin mahdollisuuksia muodostaa uusia taimia. Lisäksi lukuisat massiiviset kaivuutyöt eri puolilla Vantaata olisivat erittäin suuri rasitus ympäristölle ja tuhoaisivat luontaista kasvustoa ja eläimistöä. Riskinä olisi myös jättiukonputken leviäminen yhä uusille alueille kaivuumaisten mukana.

Vantaan kaupunki käyttää omassa toiminnassaan glyfosaattipohjaisia kasvintorjunta-aineita todella vähän ja tarkkaan harkintaan perustuen. Vantaan kaupungin kunnossapito tunnistaa rikkakasveihin kohdistettavien torjuntamenetelmien ongelmallisuuden, mutta ei toistaiseksi ole vielä täysin valmis luopumaan glyfosaattipohjaisten kasvintorjunta-aineiden käytöstä aivan kokonaan. Kunnossapito seuraa koko ajan uusien torjunta-aineiden ja -menetelmien kehittymistä. Kaikki Vantaan kunnossapidon käyttämät torjunta-aineet ovat sekä Suomen että EU:n viranomaisten tähän käyttötarkoitukseen hyväksymiä. Kaikki torjunta-aineruiskutuksia tekevät ja työtä valvovat henkilöt ovat suorittaneet kasvinsuojelututkimuksen.

Kaupunginhallitus 8.2.2021 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään:

- a) antaa valtuutetulle Minna Kuuselalle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan katu- ja viheralueilla käytetään vain vähän torjunta-aineita ja niiden käyttöä pyritään edelleen vähentämään järjestelmällisesti. Tällä erää EU on sallinut glyfosaatin käytön 15.12.2022 saakka. Glyfosaatille ei ole toistaiseksi löytynyt teknistaloudellisesti kelvollista vaihtoehtoa katuviheralueiden tai puistoalueiden haitallisten vieraslajien torjuntaan, ottaen huomioon julkisen kaupunkitilan kunnossapidon käytettävissä olevat erittäin rajalliset määrärahat.

Puistoalueilla glyfosaattia käytetään vain jättiukonputken (joka aiheuttaa vakavia allergisia reaktioita) torjunnassa, koska glyfosaattipohjaiset torjunta-aineet ovat ainoa edes jossain määrin toimiva menetelmä. Kuumavesikäsitteilyt tai vaihtoehtoiset torjunta-aineet eivät ole osoittautuneet toimiviksi ja torjunnan kokonaan lopettaminen johtaisi haitalliseksi vieraslajiksi luokitellun jättiukonputken hallitsemattomaan leviämiseen kaupungin alueella.

Luonnonmukaisiksi kutsutut torjunta-aineet, esimerkiksi pelargoniahappo, eivät valitettavasti ole osoittautuneet kokeilujen perustella toimiviksi ja torjunta-aineina ne ovat lisäksi myrkyllisempiä kuin glyfosaatti. Kokeilujen perusteella kuumavesikäsitteily on toimiva menetelmä katuviheralueiden rikkaruohontorjunnassa ja sitä käytetäänkin joissain kohteissa, mutta sen haittapuolena on korkea hintataso. Menetelmän laajempi käyttö edellyttäisi yli puolen miljoonan euron vuosittaista lisärahoitusta katuviheralueiden kunnossapitoon eikä tätä lisäkustannusta ole toistaiseksi mahdollista kompensoida Katujen ja puistojen palvelualueen nykyisistä käyttötalouden määrärahoista. Kuumavesikäsitteilyn käytön lisäämismahdollisuuksia selvitetään kuitenkin edelleen.

Juuri hyväksytyyn Vantaan uuden kaupunkistrategian mukaan luonnon monimuotoisuudesta huolehditaan ja Kaupunkiympäristön toimiala suhtautuu tähän asiaan kaikella vakavuudella. Siksi pyrimme aktiivisesti lisäämään kuumavesikäsitteilyn käyttöä katuviheralueilla samalla seuraten sekä EU-lainsäädännön että torjuntamenetelmien ja -teknologioiden kehitystä.

Vantaan tulee tehdä tarkempi suunnitelma glyfosaatista luopumisen varalle sisältäen eri menetelmät ja kustannusarviot.

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 20

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään:

- a) antaa valtuutetulle Minna Kuuselalle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystään lisäämällä valtuustoaloitevastauksen loppuun:

Vantaan tulee tehdä tarkempi suunnitelma glyfosaatista luopumisen varalle sisältäen eri menetelmät ja kustannusarviot.

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- Minna Kuuselan ja 17 muun valtuutetun aloite glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden käytöstä luopumisesta

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi